

Slovenija izhaja vsake teden dvakrat, in scer vsaki torek in petek. Cenaza celo leto po pošti je 4 gold. 40 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za ene kvatre 1 gl. 10 kr. Ako se pa iz založnice v Ljubljani na bregu hiš. št. 190 jemlje, se plača za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za ene kvatre 1 gl. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še pol gold.

Slovenija.

V torek 29. Prosenca 1850.

Austrijsko cesarstvo.

J.—Iz Dunaja 23. Jan. Slovenske vradne noviny, ki na Dunaju izhajajo, prinesejo sledeči oglaš: Vseslovanska akademija za avstrijske Slované. Mnogo reči, od katerih se je na slovanskem shodu v Pragi 1848 govorilo, se ne more več v življenje vpeljati; ali jedno je, kar še vedno vresničiti zamoremo in brez odloga imamo — vseslovanska akademija, ki bi literarne zadeve vsih slovanskih plemen pod avstrijskim žezlom vodila. Pisatelj tega se ne more sam s stvarno roko tega velicega in prevažnega dela poprijeti, torej opomina vse na Dunaju prebivajoče Slované, ki imajo slavnije ime, in pri občinstvu večjo važnost, naj brez odloga pri vladi to reč sprožijo, da bi ona to reč prevdarila in po mogočnosti podpirala; potem naj se pošlje po celem avstrijskem slovstvu oglaš in povabilo za podporo. Pisavec tega ima polno zaupanje in bo iz svoje strani kolikor mogoče storil, da se bode k temu visokemu namenu na Slovaškem, Českem, Moravskem, v Galiciji, na Horvaškem, Serbskem, Dalmatinskem, Krajnskem o kratkem znameniti znesek nabral in da bode vedno rastel. Znabiti bi se tudi tu in tam pri posameznih rodovih nabrani zneski, katerih namen je povzdignjenje slovstva, za postavbo tega občinskega svetišča, brez da bi se volja napraviteljev zrušila, porabiti mogli.

Obširnost te naprave bi se potem bolj natanjko razsodila, kadar bode rezultat zbirke znan. Za sedaj od te naprave le toliko rečemo, da bi vsak rod svoje zastopnike imeti moral, n. p. Slovaki dva, Moravci dva, Rusini dva, Horvati dva, Slovenci dva, Čehi štiri, stiri Poljaki, vsi skupej dvajset, ko bi eden umerl, bi se moral drugi na njegovo mesto zvoliti. Zraven plačanih akademikarjev, kateri bi v mestu, kjer bi se akademija ustanovila, v Pragi ali na Dunaju, stanovati morali, bi se znali tudi drugi učeni moži za častne ude vpisati, to bi bil močen, spodbad k literarni delavnosti. Da bi pri akademiji tudi velika vseslovanska bukvarnica, shramba za natorske zbirke in narodne starine biti morala, se razumi. Taki napravi bi tudi zamoglo mogoče biti, ker bi z vzajemnim pomenkvanjem mnenje vsih Slovanov v Austriji zastopala, scasoma razna slovanska narečja zjedinuti. Razvite tedaj vi moži, ki ste blizu vlade, barjak, in mi bodemo hvaležni svoje žertve na oltar domovine prinesli. Vlada našim namenom ne bode protivna, ker so nje prestol posebno slovanske persi obrapule in ne ve se, ako se ne bode pri teži Nemčije v Frankobrodu in drugih drugam, na slovansko zvestobo operati potreba.

V Košicah 1. Januarja 1850.

Jonaz Zaborsky.

O zares veličanska idea, rojena v staroslavnem mestu ponosne Veltave! In koliko drugih prekrasnih misli Slovanskih narodnih zastopnikov, ki jih je pomembni grom topov vglušil, z njo vred zdaj ko zapušena bitja okoli blodijo in vtelesenja iščejo! Da bi pač

glas rodomila ne ostal glas vpijočega v puščavi, in da bi se slavni vlastenci te toliko važne reči nemudoma krepko poprijeli!

V kratkem pride v državnem zakoniku kazenska ravna s poroto, najpopred le v nemškem jeziku, na svitlo. Ona se bo za zdaj le v tako imenovanih nemških dednih deželah vpeljala. Pravijo, da so se Horvaški zaupniki proti hipnej vpeljavi porote v njihovi kronovini izgovorili. V kratkem dobimo tudi postavbo za menjopise (Wechselordnung) v Avstrijskeje carevini, ki je skoraj od besede do besede nova občna nemška menjopisna postava. Je že tudi v vse slovanske jezike prestavljena.

Tiska se že tudi vravnalo (Reglement) za deželno stražo (žandarmerio). Ta dela dajo cesarskim tiskarnam toliko opraviti, da je izdanje deželnih zvestav v slovanskih jezikih zaostalo. Slovenci bi znali tedaj precej časa še na slovansko prestavo čakati. Scer moramo opomniti, da od časa, kar je razglas ministra pravosodja svet vgladal, da se nekatere postavbe tudi zamorejo začas le v nemškem jeziku izdati, se je skerb državnih tiskarnic za kkratno (gleichzeitige) izdanje slovanskih prestav močno ohladila. Da je vstava za Česko kronovino s česko prestavo vred koj na svitlo prišla, se ima le v pričnosti nekega znamenitega rodoljuba od tod pripisati, ki se je za to reč oistro potegnul.

Kar višje deželne sodnije Slovincov v Gradcu, Celovcu in Terstu zadene, vidimo scer, da je ministerstvo pri vsakej kake tri uradnike postavilo, ki slovanski umejo. Al koliko je s tem pomagano? Koliko še manjka, da bi reči zamogel: Tu je ravnopravnost zares v djanju vpeljana, se spolnuje, in nič več ni želeti? Bi ne bilo pripravnejše, ko bé ministerstvo jedno samo višjo deželno sodnijo za vse Slovence vstanovilo, pri kateri bi se ravnopravnosti veliko boljše in ložje zadostiti moglo?

U Gradcu 24. Januara. Slovenci, i vsi Slavenci! ena hči se nam je porodila, u Beču je na svet prišla, i komaj rojena derči že čez vse slavensko goré, nje glás po vsih dolih milo vabi slavenske matere sine, de se skúpe u duhovih svojih, da osnuju Akademiju znanstva slavenskega.

Idea je to zares visoka i popred za nas naj važnejša. Ako se hočemo kada zjediniti u duhu našem, tak se poprimimo te pomisli, upelajmo ju u istotu, neodpustimo, saj nas zjediní, saj nas vodi k jedinemu narečju našega krasnega jezika. Še zdaj doní jék po dolinah vsih slavenskih vzrokovan od glása zbranih u zlati Pragi mužev slavenskih, kateri le nekoliko dni su zbrani bili; premislite, koliko večje spasenje nam navstane za slovstvo naše u Akademiji znanosti! Bude to utočišče, kamur se budu vtékale vse veličanske pomisli vsega Slavenstva, odkod budu prižigali znanstvenski žarki i razsvetlivali vse kraje blaženo. Mora nam vlada ktomu pripomoči, saj i mi prinašamo k akademiji nemški, pa nas je taka večina.

Ni dvomiti, da bude vsaki pravi domorodec tu pomisel, koliko mu moč iz serca rad podpiral.

Pri ti akademiji bi vsako naréčje svoje namestnike imelo, p. dva, — pa ne po číslu duš. Ker se znanosti nemeré po večini deželjanov. Nje stolica bi iméla biti v slavenskem mestu, drugači pa složena kakor akademija nemška. — č

Ljubljana. Slovensko društvo je deželnemu poglavarju vsa dela, ktera je ono v tisk dalo, podarilo. Deželni poglavar je takole odgovoril: Jez za svojo dolžnost spoznam, društvo, ki je toliko za omiko ljudstva storilo, po mogočosti podpirati.

* Gospod M. Cigale prejšni vrednik „Slovenije“ je za vrednika državnega zakonika in vladnega lista in c. k. ministerjalnega koncepista izvoljen.

Terst. Iz Tersta se piše, da je krog 100 Černogorcev na turško zemljo zavolj tega planilo, da bi eno karavano zropali. Al karavana je bila dobro oborožena in je tudi varhe pri sebi imela, Černogorce je razpodila. Dva Černogorca je ranila in vjela. —

Terst. Svetovavstvo terzaškega mesta je sledeče pismo na cesarja poslalo: Vaše Veličanstvo! Z gorečim pričakovanjem je Terst kratke dneve štel, po katerih bo Vaše Veličanstvo mesto obiskati blagovolilo, ko so neprevdijlive okoljšine izpolnenje tega namena zaverle.

Komej so pa te overe pretekle, se je že goreča želja vnela, naj ljubšega gospoda spoštovavno v naši sredi sprejeti.

Nadomestovavec te goreče in jedine želje, zjedinen z borsnimi poslanci naj ponižniše svetovavstvo Vaše Veličanstvo živo prosi, da bi Vaše Veličanstvo blagovolilo o začetku pomladi z celega serca vdano mesto obiskati.

Da bi to zaželjeno obiskanje stavbo blagoslovilo, ki ni le za naše kupčije, ampak tudi za komercialne zadeve cele države naj večje važnosti. Naj bolj goreča želja cele države bo spolnjena, in v naše letopise se bode osrečaven čas zapisal, ako bo Vaše Veličanstvo blagovolilo gruntni kamen kolodvora postaviti, ki bo Terst z stolnim mestom zvezal.

Znane so nam težave, ktere zdaj občinsko oskerbníštvo teže, torej hočemo žertev na oltar domovine prínesti, kolikor nam ojske zadeve dopusté; ponudimo državi za postavbo novega kolodvora prav pripravna kraja, kar smo že bolj natanjko Vašemu ministru javnih stavb naznanili. Naj blagovoli Vaše Veličanstvo prošnje tega mesta spolniti, naj bi se Vaša milost nikdar ne pomanjšala.

Horvaška. V narodnih novinah je bila knjiga naznanjena pod naslovom: „Ilirsko-nemačka Čitanka za mladež, kao i za učitelje, gradjane i seljake od dvih svetjenikah zagrebačke biskupie“. Ta knjiga je bila po povelju banalnega svetovavstva na deželne stroške tiskana in za šole namenjena, banski namestnik, Lentulaj jo je pa prepovedal, ker za šole ni primerna.

Serbska. Iz Zemuna se v „Südslavische Zeitung“ piše, da je general Majerhofer, sedajni poglavar serbske vojvodine, nekdanje narodne vladavce pod patriarhom Rajačićem k sebi poklical in jim z vojaško ojstrostjo zapovedal, se v 24 urah iz Zemuna podati, Stankoviča pa je hotel pod oprezo v Petrinjo poslati, ker je spise serbske narodne vlade v Karlovcé in ne vojaškemu poveljstvu v Temešvar poslal. Le po dolgih prošnjah spoštovanih možev je Stankoviču general dovolil,

brez opreze pa tudi brez odloga mesto zapustiti. Na tako vižo je vladarstvo končalo, zoper kterega se centralna dunajska vlada nikdar ni pritožila; nasproti je bila ta vlada poterjena, podperana in pohvaljena, in nje glava, patriarh je bil vradno izvoljen. Zares so zdaj nevarni časi minuli in brez pomislika se ta vlada tebi nič meni nič na tako vižo izpodi. Ali je tako ravnanje modro z možmi, ki so pred nekterimi tedni toliko koristili, s kterimi je bila državna vlada popolnoma zadovoljna? Ali bi ne bilo dosti te može le iz službe spustiti? Čimu je bilo vojaško žuganje? Tako se ni govorilo, ko so se Serbi bojevali; takrat se je njih zvestoba, njih serčnost hvalila; zdaj se s puntarji pitajo, ki na drugega ne mislijo kakor na vstajo. Je mar tako delo pogumno? ali je namenjeno s takim nevrednim ravnanjem Serbe dražiti in prepír zbuditi? Zakaj pa je serbska narodna vlada spise v Karlovcé poslala? Zato, ker ji je bilo od patrijarha zapovedano. Da je gospod Majerhofer s tem nezadovoljen, je jasno kot beli dan, pa zakaj? to se vpraša. To sam naj bolj ve, mi bi le vganovati morali, in kdor vganuje, se lahko zmoti. Marsikaj se v vojaški meji zgodi, kar je pomislika vredno. Nočemo iz zdajnih dogodb prihodnjih prekovati, to pa je vonder še vedno res bilo, da kdor koprive seje, ne žane pšenice.

Česka. V Pragi po bolnišnicah zlo hud legar razsaja; tudi iz drugih krajev se od te bolezní sliši.

* Havliček, vrednik narodnih novín se je na Dunaj podal, da bi od ministerstva pravico dobil, svoj časopis spet izdajati. Tako nekteri časopisi pišejo: „Union“ pa pravi, da to ni res.

* Pripoveduje se, da je ministerski ukaz prišel, ki 12 predsednikom zunaj Prage zapove hitro vradno prisego, jim ukaže se hitro na odločena mesta podati in svoja opravila pričeti.

* Pretečen teden je v Pragi vdova nekega šivarja umrla, ki je bila 103 leta stara.

* Nekdo piše iz Tirolov v „Union“ sledeče od Rusov: „Večkrat sim čul, da Rusi čuta k slovanskej vzajemnosti nimajo; al, ko sim lansko leto mnogo z Rusi opraviti imel, sim se prepričal, da kolikor bolj je Rus izobražen, kolikor višjega stanu je ali v kolikor večjej službi stoji, toliko bolj živ vseslovanski čut ga obhaja; tedaj ta čut ni tako naraven, marveč izreja in izobraženost ga še le budi.

* Česko slovstvo je z važnimi deli pomnoženo. Ravno se sledeča dela tiskajo: Zgodovina Girondistov Lamertina, predstavljena od Wojáčka, — zgodovina francozke revolucije, Migneta predstavljena od Maly-a — le diable boíteux od Le Sage prestavil Tomsa — drugi natis Pavlickovega domačega zdravnika, prestavil Ant. Jungmann, česka slovnica od Buriana, — zadnji zvezki Capovega zemljopisa — česka slovnica od Wlaska.

* Ni davno, kar je pri nas na Dolensko vse vrelo k nekemu tako imenovanemu zamaknenemu dekletu, clo na prižnici smo na lastno uho čuli, kako srečna se sme krajnska dežela zavolj tiste zamaknjene imenovati! Zdaj je vse potihnilo. Slišali smo tamkejšne prebivavce terditi, da ni bilo drugega kakor sleparija. Tudi na Českem so se take komedie začele, kar so česke „Narodne noviny“ hudo grajale, al njim so se zdaj usta zavezale, in komedie so se 3. januarja spet začele v Meclu s tistimi tremi svetimi deklicami (tako jih lahkoverno ljudstvo imenuje). Časopis „Union“ prinese to novico, jo oestro pretrese in hudo graja. Kdaj bo vonder takih sleparij konec, ki so katolški veri go-

tovo v večjo škodo kakor pa v korist! Na zadnje vonder le resnica na dan pride.

* Še vedno hodijo vojaki na saksonsko mejo. *Moravska meja.* Iz Skaliča se sledeče piše. Akoravno je naše mesto popolnoma slovansko, so tukaj vonder še vedno taki med vradniki in meščani, ki na Košuta verjejo, in s cesarjem in slovanskem narodom odkritoserčno ne menijo. Vsa označila, ki so v slovaškem na vrata in vogle nabita, se čez noč potergajo, s cesarskimi ukazi norce brijejo, in clo mestna uradnja na to le malo porajta. Neslano vladarstvo se zopet vrača, mestno poglavarstvo vse spise ne v slovaškem, ampak v latinškem jeziku izdaja. Unidan je neka vdova jokajoč od hiše do hiše hodila z latinskim spisom, ker si ni vedla svetovati. Kaj nam pri tem takem §. 12 začasne vravnave pomaga, ki zapove, da se morajo vsi dopisi in odgovori v deželnem jeziku izdajati. Znabiti je pri nas latinski deželni jezik?

Slovaška. Hurban pripravlja tretji zvezek svojih „Pohladi“ (pogledi) za natis; med drugim zapopade ti zvezek tudi popis slovaške črne vojske in zadnjih zgodbih na Slovaškem.

Galicija se bode, kakor pripovedujejo v dva dela razdelila, v poljsko, nje poglavar bode grof Mnišek; v rusinsko, za nje poglavarja se grof Goluhovski imenuje.

* V Lvovu dobi enega dne neka zavolj svoje dobrotelčnosti znana gospa pismo brez podpisa, v katerem ji je bilo rečeno, da mora v Jezuitarski cerkvi na odločen dan in uro v spovednico 300 gld. položiti; ako tega ne stori, se ji žuga z umorom lastnega sina in hčere in požigom. Policija ji svetje zapečateni pismice na odločen kraj prinesiti, kar ona tudi stori z opombo, da to ni prava pot milodare deliti. Kmalom potem se dve ženski nižjega stanu spovednici bližate in listik vzamete, čez nekoliko časa pristopite k ravno tisti spovednici k spovedi. Potem se hitro iz cerkve vmaknete; ali ko stopite čez prag jih po beraško oblečen policijski stražnik, ki je vedno na vse skerbno pazil, saboj pelje in zapre.

* Ministerstvo uka je ukazalo z dekretom 28. novembra, da naj se v Lvovu bogoslovci rimsko-in gerško-katolske vere skupej podučujejo, ako je mogoče v dveh sobah v hiši mestnega svetovavstva. — Odbor mestnega svetovavstva je dve sobi za učilnici prepustil.

Austrijska. Dve kompanije topničarjev pride v prazno Aulo.

* 25. januarja je prišel 12 del občnega državnega zakonika in vladnega lista na svitlo, pa za zdaj samo v nemškem jeziku.

* Zavolj mraza in slabega vremena je bilo sklenjeno, dokler ne bo boljšega vremena, premikanje vojakov ustaviti.

* Nove tožbe se čujejo, da se v nekterih krajih operajo, derva za šolo odrajtovati. Do zdaj so bile dominje in občine zavezane, derva za kurjavo šol pripravljati; zdaj pa hočejo ta jarm otrestiti z pogledom na patent 7. septembra 1848.

* 14 konjkov je 23. januarja po noči, ko so iz Wieselburga šli, zmrznulo.

* 25. dan zjutraj so dobili na Dunaju enega mertvega, ki je po noči v snegu zmrznul. Vse je bilo zastoj ga spet k življenju obuditi.

* Drugi mesec bo začel na Dunaju nov časopis izhajati z naslovom „Wiener Stadtpost“. Vrednik tega časopisa bo c. k. dosluženi vojaški zdravnik Weinberger.

* Novo izvoljen poslanec francoske republike na cesarskem dvoru M. de la Cour je cesarju poverno pismo predsednika republike 21. jan. izročil.

* Skupno število Židov je na zemlji od 4—5 milionov. Na Turškem jih je 500.000 v Azii, 250.000 v Evropi, v izhodni Azii 50 do 80.000, v severni Afriki 600.000, v Ameriki 100.000, v Evropi dva miliona, in sicer na Angleškem 18.000, v Belgii 1600, v Švedii in Norvegii 850, na Danskem 6000, na Francoskem 70.000, na Niskoze-meljskem 52.000, na Rusovskem 1.120.000, na Laškem 40.000, na Avstrijskem 630.000, na Prusovskem 214.000, po drugih nemških deželah 175.000.

Ogerska. Ogerska duhovšina je povelje dobila v vradnih rečeh samo latinščino vpotrebovati.

Erdeljsko. V Südsl. Zeit. se iz Medjaša piše, kako hudo se zvestim Romanom godi. Med tem, ko, tisti Romani, ki so zavolj tega, ker so bili cesarju zvesti, vse premoženje zgubili, zdaj v hudi zimi po deželi okrog brez vse pomoči tavajo, se tisti, katerim je še kaj ostalo, z vojaško oblastjo silijo, Madjarom povernuti kar so v vojski zgubili in so primorani jim poderte hiše zidati. (Kar se v Almoru in v okolici Tevisa godi, za maševanje v nebo vpije.) — Med tem ko se kervavi sodniki in morivci Romanov prosto pod milim nebom spre-bajajo, se narodni vodji Romanov, ki so vladli toliko koristili, zaperajo, in čez več tednov izpuste ali pa po nedolžnim dva ali tri mesece zaprejo, da bi se ne vidilo, da so nedolžni. Tako se ravna z vernim narodom!

Lombardo-ben. kraljestvo. Novice iz Milana pripovedujejo, da so med nemškimi in madjarskimi vojaki kervavi prepiri kaj navadnega. Kako je to, da je, kjer se koli kaj od tacih reči sliši, skor povsod Nemec zraven.

Tuže dežele.

Bosna. Z bosniške meje se v „Agramer Zeit.“ piše, da so v Travniku več porotnikov zaperli, ktere so vstajniki iz Krajne tje poslali. Nade vstajnikov so torej poderte.

Pri dogovorih v Travniku so hotli Tahier-Pašata odstaviti in na njegovo mesto paša Babića postaviti, ker ga poštujejo in ljubijo, al on ni te časti prevzeti hotel, ampak opominjal, da naj se mirno pogode. Davki so se že začeli v nekterih krajih pobirati.

Vstajniki, ki so za gotovo zvedli, da so njih porotniki zaperti, se v Kladušu in Todorovem zberajo in so namenjeni naravnost v Travnik jo vdariti.

Vojaki, ki so v Bosno prišli, so se večidel že preč podali, vonder se še vedno vojaška roba v Bosno vozi.

Turška. Pripoveduje se, da je Bem vmerl in da se bodo ogerski in poljski beguni iz Šumle v Azjo preselili.

Nemška. 7. Januarja je pervikrat nekoliko avstrijskih vojakov na Saksonsko prišlo. V začetku so se s prebivavci dobro razumeli, ko pa zapojejo: „Zum Dresdner Thore marschiren wir ein“ jim je glasno „Eljen Košut“ nasproti zadonelo in ogenj je bil v strehi. Boj se je vnel, in Avstrijanci imajo enemu previdnemu desetniku se zahvaliti, da niso kervavih glav odnesli.

Laška. 13. Jan. je nekoliko zapertih (pripoveduje se da 50) iz ječe v Ternimi vteklo. Pravijo, da je dvajset že spet vjetih.

Francoska. V Parizu vsa na to kaže, da so Francozi na pragu velikih prekucij.

Lepoznansko polje.

Narodne pripovedke iz Bistriške doline.

Spisal Janez Terdina.

VI. Gradič.

(Konec.)

Skorej 14 dni je bil že Skit s tovarši v kletu. Rad bi bil enkrat zopet prosti zrak dihal, nobena nevarnost ga ne ostraši. Vergel je nase staro turško halo, ki si jo je v nekem boju pridobil in je tako oblečen zakotje zapustil. Ura je bila eno čez polnoči. Tma je bila taka, da se ped daleč ni izločilo. Skit se plazi, se ve da tiho in varno, ob zidovjih in na vse na tanjko pazi. Tu je slišal kakega stražnika čez svojo zaspanost plakati, tam družega spet, ki je Aftala klet; tu so cele trume mermrale, tam se je razlegal glas velitelja, ki je straže ogledoval. V dveh urah popotovanja je Skit turškega vodja popolnoma poznal. Ob treh se zopet v svojo klet nazaj poda. Čudne misli mu po glavi rojijo, pa že je sklep storjen, ko k tovaršem noter stopi.

Ko se dan zazori, se Skit zopet vzdigne in zavetje zapusti. Pogumno stopa po cesti in postanovanju velitelja bara. Ko mu Turki povedo, gre naravnost k Aftalu ter mu veliko dnarja na znanje da, ki so ga pobegnjeni kristjani skrili. Skopemu Aftalu se oči bliskajo, „urno me k zakladi pelji, le berš! hvaležen ti bom zato“, mu reče. Skit privoli, ga do zaklada spremiti. Med potjo ga vedno Aftal praša, če je res tako obilno peneka skritega. „Za vtoniti v njem ga je“, mu seljan odgovori; „pa naglo stopajva!“

Ko na dvoriše prideta, se Skit še enkrat okolj ozre, če ju nihče ne vidi. Žive duše ni bilo nikjer. Tu je, pravi zdaj, kar tako željno išeš. Pri tih besedah prime on Aftala za roko, ga k štirni potegne in tako naglo vanjo verže, da se ne more ne braniti ne Turke na pomoč poklicati. Glava je z majhnim trudom odsekana, se smeja Skit, majhna skerb, tudi ostanke podrobili. Veselo se verne zopet k tovaršem v klet.

Večer pride. Čudno se Turkom zdi, da bi bil Aftal čez dan miren v hiši ostal, kar se še nikdar ni zgodilo. Drugekrat je po noči vsake dve uri po straziših hodil, dans je tudi to zaostalo. Ravno tako se godi drugi in tretji dan. Sčasoma se Turki prepričajo, da je mogel njih vodja na kako vižo poginuti. Kolikor bolj so bili popred oestro deržani, toliko razujzdaneji zdaj postanejo. Čez dan so pili in razsajali in clo straže zanemarili. Z veseljem Skit to turško zanikernost vidi. Brez zamude sklene naklep doveršiti.

Ko se noč stori zopet z vsimi tovarši zakotje zapusti in na cesto gre. Vse je tiho, Turki spe, enega zbučenega ni. Brez spodtika zaklenejo kmetje zunaj pri vsih hišah vrata. Okna so takrat še zlo majhna narejali, tako da se nobeden ni mogel skoz splaziti. Neverniki so bili tedaj popolnoma zaperti. Zdaj Skit nekaj tovaršev v Rasico pošle, z ostalim pa eno hišo za drugo obstopi in Turke z grozovitim žuganjem primora, mu vse orožje izročiti. Oni mislijo, da je Bog ve koliko sovražnikov in res sablje in puške skoz okna vun dajo in milosti prosijo. Ko ima Skit vse v rokav, kar bi mu škodvati znalo, še enkrat pogleda, če je vse terdno

zaklenjeno. Potem pa turške konje z tovarši vred zasede in gor in dol po vasi jaha, da bi Turke ostrašil, če bi se kaj ganuti hotli.

Čez kake dve uri tudi uni pobegnjeni kmetje iz Rasice pridejo in se Skitu pridružijo. Ta reče zdaj hišo za hišo odpreti in Turke povezati. Njih serd in osup ni za popisat, ko zaslišijo, na kaki način so zasačeni bili. Pa serd jim malo pomaga, hočeš, nočeš so morali v Ljubljano koraciti in za nečloveško ravnanje zaslužno kazni prejeti. —

Rombihel se je v tem turškem bojvanju slabo obnašal. Obudil je sum, da je s Turki zastopljen. Po viksem povelju je prišel ob vso posest, ki je bila grozno velika. Deželni zbor jo je brez pomislika Skitu v last dal, ki je naj več pripomogel, da so Turki Bistriško dolino, in kmalo ves gorenski kraj popustili. Tistih trideset zgnanih kmetov je pa svoja pohištva zopet nazaj dobilo in jih veselo uživalo, brez da bi kaki drugi gosposki kot Cesarju podložni bili. Še le čez 200 let so zvijače nekega plemenitaša njih vnuke spet podjarmile.

Nenavadne besede v prevdarek.

Dróbelj (ljna), majhini kosčki kruha, ki jim, tode popačeno, pravijo drómeljni (od drobiti). Faral (okrog Beča na Notr. je morde laška beseda, ne?), pomeni svetilnico (laterno).

Fértamúzniti, komu eno za uho dati.

Flenčati. (Niti, cvirn se flenčajo, če se medejo).

Gómpati, pretepati, posebno s pestjo gori po herbtu.

Hávdra, tudi hásta, vsake verste rastljine, plevel in druge reči med žitom rasteče, z njim vred požete in v snope povite; post. rež je bila letos kej havdrasta.

Hudobétnica, (tak les — za terte dober).

Káčjica (tak les, drevesce).

Kamp (razdelik, Abtheilung) p. na dva kampa smo sekli, želi, delali itd.

Kèrza, je slab, neojster, malovreden nož.

Kócna, veriga, s katero se živina k jaslim priveže, scer roč.

Kómpati, kljúmpati (onomatop.) p. skaženo jajce, kompa, voda v jempi (če ni prav prav polhna), v trebuhu kompa.

Kémba (čémba), to kar jempa, brenta, Butte.

Koplica (v mlinu).

Kórn, Kreis, post. v kórn iti, se verteti; se v kórn vstaviti ali vstopiti; im Kreise herumgehen, sich drehen; sich in einen Kreis aufstellen.

Kózjica (ternčasta cvetica rumenega cvetja).

Kopovuh (p. to je pravi kopouh, ali kopovuh).

Krezúlja (kozúlja) od drevesa odlomljene se zelene vejice.

Kópa, kaj se pravi: kópa pihne; kópo čerčiti, stóratí, grásati?

Lák (morde vlak, od vleči?) post. v pondelik je bilo malo turšice na prodaj, lák je bil za njo, to je, se je težko dobila, kupila.

Lepó (v pomenu etwa ordentlich), post. tako ga je vergel, da je lepó od tal poskočil itd.

Lohká, 1. v pomenu leicht möglich; p. le lohká, de še dans pride, t. j. morde, znabiti itd.; 2. v pomenu: wenig bemittelt, wenig Geld habend, p. Anže je kej lohek, t. j. je reven, ima malo dnarja.